

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

XV. občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

V Ljubljani 5. septembra.

Po slovesnej sv. maši, pri kateri so peli pevci sv. Jakoba cerkve pod vodstvom g. Belarja res izborna lepe pesni, pričel se je v dvorani ljubljanske čitalnice XV. občni zbor slovenskega učiteljskega društva. Navzočnih je bilo do 70 učiteljev, mej njimi zastopniki slovenske Spodnje Štajerske in slovenske Istre.

Predsednik slovenskega učiteljskega društva gospod Govekar prične zborovanje sledečim govorom:

Slavni zbor!

Čestiti gospodje družabniki! Mili tovariši! Sedmi pot zvrševati mi je častno nalogo, predsedovati našemu društvu, kateremu je vzvišena in lepa naloga, podpirati narodno slovensko ljudsko šolo. Pozdravljam Vas tedaj prav toplo iz vsega srca, čestiti udje našega društva in Vas vse prijatelje in pospešitelje narodne omike in prosvete v soglasji z vsem odborom. Brez dvombe je osobito za nas učitelje lepa korist, da nam podaja vedna sprememba let blagodejno priliko, da nas tako rekoč sili, nekoliko postati v naglem tiru posvetnega pritiskovanja in delovanja in nam je mogoče svoj pogled presojevaje obrniti v preteklost in bodočnost. Bodi si naše razmerje na zunaj, kakor tudi naše delovanje v ožjem krogu, vselej naj nam bode v takih trenutkih več ostrega opazovanja, kar nam bode gotovo samospoznanje pospeševalo ter za bodočnost oživljalo dobre sklepe in nam tako pri našem važnem in težavnem stanu vsestransko mnogo koristilo. Kakor znano, bilo je vedno naše geslo: Narodna omika na kerščanski podlagi, — temu se do zdaj nijsmo izneverili, pa se tudi zdaj in v prihodnje nečemo!

Vzgojevti hočemo kot pravi narodni učitelji, ki dobro razumemo svojo vzvišeno nalogo, našo mladino kristjanski ter želimo vzrejati pravih, zavednih in zvestih narodnjakov, ki bodo vsikdar visoko spoštovali vero, dom in cesarja.

Da je bil namen in prizadevanje našega društva, koristiti narodnim učiteljem in s tem narodnej šoli, vsikdar pravi, smemo danes z zadovoljnostjo pripoznati, ker uže vidimo, da se to, kar smo zmirom trdili, tudi nekako javno priznava; da se naš glas nij prezrl in se nekatere naših opravičenih želj hočejo dejansko izvrševati. Upajmo, da bode v prihodnje še bolje! Za to je pa potrebno, da kot modri in pravi narodni učitelji vedno vse svoje stanovske dolžnosti natanko spolnujemo, ne pozabivši besed pokojnega Slomškega, ki je rekel: „Brez božje pomoči in vladarjeve milosti je vse naše prizadevanje brezuspešno!“

Prosim tedaj, da prej ko pričnemo zborovati, z menoj v duhu pravega rodoljubja iz svojih zvestih učiteljskih src našemu presvitlemu cesarju Franu Jožefu I., čegar premilostljivej skrbi se je zahvaliti povzdiga in napredek današnje ljudske šole, zakličete trikratni: Živio, Slava!

(Zbor navdušeno pritrdi).

Učitelj g. Brezovnik: Slavni zbor! O priliki Bleiweisove svečanosti je rekel slavni Šenoa, da Hrvate in Slovence loči le voda Sotla, kri pa nij voda; tedaj je vaša kri, naša kri. Isto smem tudi jaz kot slovenski Štajerec k Vam Kranjcem reči: nas loči Sava, a naša kri je vaša kri in narobe. Celjsko učiteljsko društvo je mene izvolilo, da oficijelno zastopam isto pri občnem zboru slovenskega učiteljskega društva. Zagotovim Vas čestiti gospodje, da, akoravno mnogokrat uže izvoljen zastopati naše društvo, me je posebno razveselila ta izvolitev, biti nositeljem srčnega pozdrava štajerskih učiteljev slo-

venskemu učiteljskemu društvu in upam tudi pospešiteljem občnega združenja slovenskih učiteljev, ki mora biti cilj in smoter vsacega narodnega slovenskega učitelja, komur je narodnost res kaj mar, ki je ne nosi samo na jeziku. Jaz želim, da se združimo slovenski učitelji, ki smo zdaj razdeljeni v toliko različnih taborov, v jedno samo slovensko učiteljsko društvo, kot močno falango, ki bi nas privela do konečne vseobčne zmage narodne ideje. Zato pa je treba, da se slovensko učiteljsko društvo reorganizuje in da dobimo v „Učiteljskem Tovariši“ še bolj čvrst in neustrašljiv list, kot zdaj, ki ne bode učitelje samo učil, kako se imajo obnašati v šoli, nego tudi kako izven šole, kajti učitelj ne sme imeti druge politike, nego njegov narod in mora delovati z narodom. Pričnimo tedaj složno skupno delovanje po besedah Jurčičevih: „Tvrđ bodi, neizprosni, mož jaklen“; preroimo slovensko učiteljsko društvo in ustanovimo si v „Učiteljskem Tovariši“ list za slovenske učitelje, potem se bode spolnilo, kar je pel Preradovič: „Zora puca, bit će dana!“ in prvi naš slovenski pesnik Prešerin: „Vremena bodo Kranjcem se zjasnila!“ (Dobro! Dobro!)

Nova bomba.

Pod tem naslovom prinaša včerajšni „Pozor“ naslednji članek:

„V zdanjej dobi bomb se skoro nij čuditi, da je c. kr. namestnik v Trstu Depretis vrgel novo bombo v slovanski svet. Naš včerajšni telegram iz Trsta naznanja nam na kratko, da je preložena svečanost blagoslovljenja zastave delavskega podpornega društva na 24. dan t. m. Da nam nijso prijatelji iz Trsta natančno poročali o tem, kar se je prej godilo za kulisami, ne bili bi razumeli iz lapidarnega telegrama, po kom in zakaj je svečanost preložena, ako se pravi: „zaradi prihoda presvitlega cesarja“.

LISTEK.

Notranja delavnost Petra Velikega.

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.
(Dalje.)

6. Zakonodavstvo. Nezadovoljen z zakonom carja Alekseja Mihajloviča, je hotel Peter postaviti nov zakonik, kateremu je imel biti za podlago švedski zakonik; oddelki švedskega zakonika, ki nijso bili za ruske odnose, morali so se zameniti ali s starimi iz zakonika carja Alekseja ali pa z drugimi novimi. Ali le-ta namera Petrova se nij izpolnila. Odnosno muk je Peter odredil, da se nijmajo rabiti v zlo, ne rabiti jih pri malih prestopkih; pravež je bil zamenjen s progonstvom v državne delavnice. Ker je poprejšni običaj, držati devotke v zaprtiji, ter nepokazivati jih ženinom do same svatbe bil vzrok družinske nesloge, odredil je Peter, da imajo biti šest tednov pred svatbo zaroke, posle katerih more svatba še lahko odpasti, če se jeden drugemu mej tem časom ne dopade; starši ali varuhi so morali priseči, da nečejo siliti svoje otroke proti njihovej volji v zakon; tako so morali priseči

tudi gospoda, odnosno podložni njihovi ljudje. Zabrane je bil strašni običaj, po katerem so babice novorojena možka spovilčeta pomorile. L. 1721 je izdal Peter ukaz: „Trgovina z ljudmi ima prenehati; a če ne more kje popolnem, ima se prodati le cela obitelj, a ne posamezni, kakor živina, kar se na celem svetu ne dogaja“.

7. Uprava. Najvišje upravno veče za Petra je bil senat, urejen 22. febr. l. 1711 od osem členov; vsem je bila zapovedana pokornost senatu, kakor samemu carju; dolžnosti senata, po misli Petra, so bile sledeče: vselej nepristranska sodba; paziti na izdatke; skrb za povečanje dohodkov; gledati, da službi ljudje ne beže pred službami. Zraven senata je bil general-prokuror; brez njegovega soglasja nij imela nobena odloka senata vrednosti; v vseh važnih in zamršenih slučajih mu je bil odmerjen osemdnevni rok in v tem času se je mogel posvetovati s pa metnimi ljudmi; če se pa še potem nij mogel s senatom sporazumeti, potlej pa je bila stvar predložena na prejšnje rešenje. Senat je moral izbirati nadfiskala, človeka dobrega in umnega, naj bo uže iz katerega koli razreda činovniškega; nadfiskal je moral tajno nadgledovati vse čine, ter opazivši kakšno zlorabo, poklicati krivega pred senat; vsaka

provincija in vsako mesto je imelo svojega fiskala, ki se je mogel izbirati tudi izmed trgovcev. Senat je sodil o državljanskih stvaréh. Za preiskovanje političnih prestopkov je bila urejena tajna kancelarija. Važnejši čini pa so se predajali višjej sodnji. Mesto poprejšnih prikazov (uredov) so bile urejene po nasvetu znamenitega filozofa Leibnica kolegije, sestoječe od predsednika, dveh podpredsednikov, štirih svetnikov in štirih prisednikov. Kolegije so bile: izvanjskih zadev, vojaška, admiralska (upravljajoča z mornarico), kamer-kolegija in štats-kolegija (upravljajoča z državnimi financami), justic-kolegija, votčinja-kolegija, manufaktur-kolegija, berg-kolegija (!), komerc-kolegija. L. 1715 je zapovedal car priskrbeti vsa prava in uredbe danskih kolegij in njihovo gospodarstveno urenjenje; zadobivši ta pravila, je uvidel, da se ne bode dalo samo po knjigah delati, ker vse okolnosti in odnose nijso bili nikdar po knjigah popisani. Radi tega so bili potrebni pri teh uradih izkušeni ljudje, katerim bi bilo poslove pri kolegijah opravljati uže navada; in glej, on je poklical tuje učene juriste, v vsako kolegijo po jednega. Le-ti tujci so morali opravljati svoje službe s pomočjo tolmačev, — strašna neudobnost! Da bi pomogel, naložil je Peter ruskemu rezidentu (po-

Vsak se bode vprašal, zakaj ne bo te svečanosti zaradi prihoda Nj. Veličanstva v 10. dan septembra, ko pride Nj. Veličanstvo stoprav 17. t. m. v Trst? Zakaj bi te svečanosti ovirale ali izključivale druga drugo? „Delavsko podporno društvo“ želelo je v istini, da se poveleča zdanja slavnost in s tem da se poveleča spomin na zgodovinski moment, ko je Trst pridružen bil Avstriji. Slovensko delavsko društvo navdahnjeno bilo je najlojalnejim duhom dinastičkim, ko je sklenilo to svečanost. To je pokazalo pri izboru pokrovitelja in kume. A prijateljski dopisi iz Trsta javijo nam, da je namestnik Depretis tudi pri tej priliki hotel pokazati svoje neprijateljstvo do Slovanov. On je to izjavil odposlancem društvem.

Depretis poklical je namreč predsednika društvu g. Dolenca ter mu izrazil željo, naj se slavnost preloži, ker bi ne bilo lepo, da ima društvo svečanost, da troši novce in daje povod tudi drugim iztrošiti se, da bode slavnost vzprijema Nj. Veličanstva slaba. — Ko je predsednik to bombo prinesel v odbor, napotilo se je iz njegove sredine poslanstvo, katero naj bi Depretisu povedalo, da navedeni razlog ne velja, ker bi ta slavnost dokazala, da je v Trstu varnost, red in mir, kar bi na vsak način privabilo tudi taci obiskovalcev, katere je preplašila irredentovska zločesta bomba. Ta slavnost bi tedaj služila v še večji sijaj in mnogobrojnejše obiskovanje Trsta tiste dni, ko pride Nj. Veličanstvo. — Zastonj, — Depretis veli: Vi ste poklicali vsa društva iz Slovenije, Hrvatske in Prage; to je demonstracija! Za take demonstracije vi ne morete rabiti imena svojega visokega pokrovitelja. Jaz sem prijatelj Hrvatom, a tudi tam je vsakeršnih elementov in — oni spadajo v drugo državo! In Čehi, kaj imajo oni tukaj!

Tedaj čujte Hrvati, vi ne spadate v državo preslavne dinastije habsburško-lorenske. In ko bi spadali, — ste vi Slovani, kakor Čehi, in uže zaradi tega ne spadate sem!

In ker je Depretis razven tega izrazil se, da on ne more jamčiti za mir, da ne potrdi programa; ker je naposled naglašal, da se svečanost mora preložiti z ozirom na Nj. Veličanstvo, nij odbor mogel nič drugega, nego odložiti jo na 24. t. m.

No, kakor vidite, je ta preložitev prisiljena. Depretis hotel je svojemu neprijateljstvu proti Slovanom dati duška in to se mu je posrečilo, ker ima oblast v roki. Je-li pa tako postopanje na korist državnej ideji avstrijske, to naj določi grof Taaffe.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. septembra.

V **Budapešti** se zberejo, kakor se officiozno poroča, 20. septembra avstrijski in vsi skupni ministri v posvetovanje, da ukrenejo budgetni predlog za prihodnje delegacije.

slancu) na avstrijskem dvoru, da bi pridobil zanj pisarjev izmed Čehov in Moravanov, ki so se mogli kot Slavjani hitro ruski naučiti; predloženo je bilo tudi švedskim vjetnikom, ki so se naučili ruski jezik, stopiti v državljansko službo pri kolegijah. Da bi pa pripravil sposobne izvršitelje za kolegije, bilo je poslano 1. 1716 v Kenigsberg do 40 mladih ljudi učiti se potrebnih stvari.

Vojvode in činovniki po mestih, posebno v oddaljenih mestih, so znali po poprejšnji navadi činiti velike krivice, pobirati hude davke in celo pleniti. Peter je gledal na to, da se oblastni upravitelj ne meša v posle sodnijske, kakor je bilo poprej, ter so zatorej v važnejših mestih bile urejene nadvorne sodnije. Da bi povzdignil obrtnost, trgovino, povečal blagostanje mestnim prebivalcem, smatral je Peter neobhodno potrebnim osloboditi jih oblasti vojvodske. Radi tega je bilo 1. 1699 v Moskvi zapovedano kupcem in obrtnikom voliti si po volji izmed sebe zastopnike, od katerih je imel biti eden pomesečno predsednik; mesto njihovega zasedanja se je zvalo večnica; prebivalci pokrajinskih mest, če so se hoteli osloboditi vojvod in drugih činovnikov, mogli so biti zastopani po izbranih ljudeh v zemaljskih

Iz Prage: Pri volitvi za deželni zbor v okraji Kraljedvor-Nachod zmagal je mladočeh dr. Tyrš z 413 glasovi proti kandidatu staročeskega kluba Tichý-ju; poslednji dobil je 226 glasov.

Minister **dr. Pražak** sprejel je mej drugim tudi deputaciji društva „Akademický čtenářský spolek“ in društva českých juristov „Všeohrd“, kateri sta mu v imenu českých dijakov predložili svoje želje, tikajoče se ministerske naredbe od dne 29. junija t. l. — Minister jima je odgovoril, da bojazen glede nasledkov one naredbe nikakor **nij vtemeljena**, da želi česki univerzi najboljši vspeh, ter da pričakuje od dijakov iz Moravske, da se bodo novega zavoda mnogobrojno posluževali.

Posredovanje **črnogorskega kneza** pri dunajski vladi, naj bi se vsem beguncem v Črnej gori podelila popolna amnestija, ostala je brezvspešna, ker vlada povdarja, da so mej njimi ljudje, ki so se vdeležili prostih zločinov. — Glede odškodovanja Črnogore za njihovo vzdrževanje (okoli pol milijona for.) pa je vlada določila, da dotične dogovore vodi nadalje minister-rezident Thömmel. — Iz okraja Foča, iz novopazarskega sandžaka in iz Črnogore se begunci vedno še vračajo; v dan 24. avgusta došlo je zopet 400 prebivalcev doline Sutjeska iz Črnogore domov.

Vnanje države.

● **Egiptu:** Vsi boji mej Angleži in Arabijevo vojsko vrše se izza pet tednov sem le za kanale s pitno vodo. Arabi vé dobro, da napravlja Angležem s tem, da jim odvzame pitne vode, več sitnostij in težav, kakor če bi jih premagal v posameznih bitkah. Najprej se je šlo blizu Aleksandrije za kanal Mahmudieh, kateri preskerbuje mesto s pitno vodo. Arabi ga je dal zajezi in se utrdil z obkopi pri Kafr-el-Dewar-u, od koder ga Angleži nijso mogli pregnati ter so bili potem primorani iskati si pri Suecu novega pota proti Kahiri. Ondukaj so, kakor uže vemo, Egipčani ravnali jednako, kakor pri Aleksandriji. Arabi dal je pri Šalufu jeden del kanala Ismajlija zajezi in ko so ga Angleži od ondot pregnali, storil je isto pri mestu Nefišé in pozneje nad Ramzes-om. Ko so se pa Angleži polastili Mahzame, našli so vodo z mrtvimi trupli in drugo nesnago tako onečisteno, da je nijso mogli rabiti in — utrujeni kakor so bili — morali so do druge zatvornice pri Kassasinu, da bi si vsaj to ohranili. Tam je bila zadnja bitka, o kateri smo uže poročali. — Angleži so se zdaj tudi vtaborili pri Kassasinu in pričakujejo škotske brigade. — Vlada angleška je sklenila urno 5000 mož v Aleksandrijo poslati, da bode brigadir general Wood v stanu, ako treba poveljniku Wolseley-u v pomoč priti. — Govorilo se je, da Arabi paša nijma pravih vojskovodjevih zmožnostij. Priznavati se sicer mora, da on nijma znanostij in študij kacega modernega evropskega generala. Vendar pa se lahko vpraša, bi li mogel takšen general v Egiptu to doseči, kar je Arabi do zdaj uže storil? Šest tednov je še le, odkar si je ta priprosti polkovnik usurpiral vrhovno poveljstvo egipčanske vojske, in danes daje dosti opraviti najboljšemu generalu Britanije. Wolseley, kateri je hotel v 14 dnéh po izkrcanji vojske pri Aleksandriji biti uže v Kahiri, je po pretečenih teh dnevih zdaj primoran, klicati si pomoči rezerve iz Anglije in Indije. To je pač najboljši dokaz organizatorične zmožnosti in vojskovodne sposobnosti Arabijeve.

izbah. Leta 1720. so bili v važnejših mestih urejeni magistrati, ki so imeli svojega predsednika in zastopnike, izvoljene izmed mestjanov; v važnih zadevah so magistrati večali z mestjani prvega in drugega razreda. Vsi mestni magistrati so bili podložni glavnemu magistratu; ki je bil zopet podvržen senatu ter bil sestavljen od članov petrogradskega mestnega magistrata, mej katerimi je bila gotovo polovica samih ptujcev; predsednika je imenoval sam car. Glavni magistrat je moral pospeševati obrtnost in trgovino; smrtne obsodbe, izrečene po mestnih magistratih, se nijso mogle izvesti brez potvrde glavnega magistrata, ki je rešaval tudi vse druge zadeve, katerih nijso mogli dovoljno razpraviti v mestnih magistratih, rešaval je prepire mej magistrati in mestjani, potrjeval člane izbrane v mestne magistrature, poročal senatu o stanju mest ter kolegijam o obrtnosti in trgovini.

Peter je razdeil vso državo na dvanajst gubernij; gubernije so bile potem razdeljene na provincije, katerih je bilo 43. Z gubernijami so upravljali gubernatorji in podgubernatorji, s provincijami vojvode. Gubernator nij mogel rešiti nobene stvari brez soglasja zemaljskih svetnikov, ki so bili izvo-

Dopisi.

Iz Naklega 4. septembra. [Izv. dop.] Mej številnimi Naklanci, ki so v raznih odličnih stanovih vspešno delovali in še delujejo v prid človeštvu in narodu, se blesti na prvem mestu ime pokojnega tržaškega škofa dra. Jarneja Legata. Njegovo telo počiva sicer daleč tam na obalah jadranskih, ali spomin njegov živi v srci njegovih rojakov. Priča temu je krasni spomenik njegov, ki po prizadevanji preč. g. župnika-zlatomašnika A. Zarnika diči evangelijsko stran prezbiterija naklanske cerkve. Doprsni kip Legatov, stoječ v črnem kamenitem obločku, je iztesal v naravnej velikosti od kariranega marmelja naš slovenski umeteljnik g. Fr. Zajec, čegar mojstersko dleto je postavilo dozda uže tri vladike slovenske: Wolfa, Slomška in Legata. Pod kipom se beró na sivej marmeljnatéj plošči (delo g. Tomana iz Ljubljane) te-le vrstice:

Hvalimo slavne možé!

(Ecl. 44.)

Dr. Jarnej Legat,

škof tržaško-koparski, nj. svetosti prestolni prisednik, nj. c. kr. velič. tajni svetnik, vitez železne krone II. reda itd., roj. 16. vel. srp. 1807 v Naklem hiš. št. 35, mašnik posvečen 19. kim. 1831, bivši profesor dogmatike v Gorici, škofijski kancelar v Trstu, župnik pri M. D. V., svetnik c. kr. vlade v Benedkah, l. 1846 postal škof v Trstu, umrl po 28letnem višjem pastirovanji 12. svečana 1875.

Postavili sorodniki, častilci in prijatelji o pastirovanji in s sodelovanjem župnika A. Zarnika 1882.

Preteklo nedeljo 3. t. m. ob 10. uri zjutraj stopi na leco naklansko veleč. g. vodja in profesor Toma Zupan. Zavesa pade iznad spomenika in g. govornik povelečuje pokojnega slavljenca z izbornima rekoma:

„Dolžan nij samó, kar veleva mu stan,
Kar móre, to mož je storiti dolžan,“

in:

„Tvrđ bodi, neizprósen, mož jeklen!“

S krepkimi besedami narisa pot njegov iz borne rojstvene hiše naklanske do sijajne stolice tržaške in do še slavnjšega prestola nebeškega; našteva za-sluge njegove za cerkev, ki sta jih s prečastnim odlikovanjem priznala celo cesar in papež; povdarja mej drugim zlasti dva velečina ranjcega škofa Legata, ki ju je storil za narod naš in ki ju mora hvaležno omenjati bodoči zgodovinar slovenski; ukazal je namreč pokojnik, naj se po vseh cerkvah tržaških razven jedne v starem mestu pridiguje poleg italijanščine tudi slovenski; velel je svojim italijanskim bogoslovcem, naj se naučé slovenski ali hrvatski, sicer jih ne posvetí. Prostor ne dopušča, da bi omenjal vseh tehtnih besedi, s katerimi je g. govornik vzpodbujal naše župljane, da posnemajo slavnega rojaka v odločnosti in zares gorenjskej jeklenosti; samo to omenjam, da je vsa slovesnost, ki

ljeni izmed dvorjanov; gubernator, po misli Petra, nij bil vlastitelj v guberniji, nego samo predsednik v svetu zemaljskih večnikov.

8. Vojaštvo. Vsi v popisu navedeni so bili vojaške dolžnosti podvrženi; kupci so se mogli odkupiti za 100 rubljev. Bolji ljudje so se jemali v gardo, ki je bila šola za dvorjane: dvorjanin, ki nij služil v gardi, nij mogel postati častnik. Plačo pa je dobivala vojska nekaj v denarjih, nekaj pa v hrani. Za morskó službo pa so jemali maloletne, posebno deco pomorskih vojakov; od novincev pa so izbirali one, ki so stanovali na morskih bregovih, ali pa okolo jezer in pri velikih rekah. Bile so urejene tudi pomorske šole, a učenci so se navadno po dovršenih naukih pošiljali na trgovske ladije, da se izvežbajo. Kopnena, redovita vojska je brojila 180.000 mož; mornarica pa je štela 48 linijskih ladij in 800 malih bark. V nadčastniško službo nij bil nobeden drugače povzdignen, nego po izboru in zasvedočenji vseh častnikov polka; mej štabne častnike pa po izboru in zasvedočenji generalov in častnikov vse divizije.

(Dalje prih.)

se je zvršila z veliko sv. mašo, katero je daroval netjak ranjega škofa prež. g. prof. Ivan Legat, napravila blagodejen vtis na naše ljudstvo.

Iz Kroke 4. septembra. [Izv. dop.] Naš oče župan iz abrahamove dobe, (tako bi vsak sodil po njegovih duševnih zmožnostih, če prav na zunanost ne pogleda) je tako obtičal na smolnem stolu občinskega vladanja, da ga niti opomin c. kr. okraj. glavarstva ne omaje, pripraviti volitev občinskega odbora in sposobnejšega župana. Tedaj oče župan, požurite se no Vam prijetno županovanje uže jedenkrat odložiti in razpisati volitev, kar bi se moralo uže davnej zgoditi. Ti pa Kropa, ki ne zastajaš z vedami in pridnostjo, spoznaj važnost, postaviti na krmilo moža železnega značaja, da bo prisegel poštenej nevtudljivosti in delavnosti na svojo vest, ne na drugih. Za Boga, kako more človek kako stvar podpisati (ali podkrižati), ako ne vé, kaj so ti črni oblaki na belem papirju; zanašati se na druge, kaj mu povejo, kaj mu dajo podpisati bi se jaz ne hotel.

Možje! postavite se, rešite trg sramote, da so skozi tri leta nosile naše prošnje, spričevala itd. sramoten križec, namestu poštenega podpisa.

Možje! Vaša je odgovornost, ali ne vidite potrebe — in kaj vse nevtudljivo delaven župan ne doseže, ako prosi in je vztrajen, naj bo uže za blagor občine ali milega nam naroda? Ali ne vidite, kaj je storiti? ali ne vidite obrta, kako propadamo in kako se vijemo pod težo novo povikšanega hišnega davka in nič se nij storilo dokazati, prositi, da mi ne moremo plačevati toliko od hiš, kakor meščanje. Tisto pač, če se je komu breme obtežiti moglo s kakšno ovadbo, plačati globo po 5—10 gl., (da ne rečem iz sovraštva) naj je bil uže potem dimnik malo skrivljen ali premajhen; pa kaj čem takih rečij velik broj naštevati! V tej delavnosti bi mu naš spasiatelj rekel: ti služabnik več storiš, nego je treba.

Domače stvari.

— (Presvitli cesar) daroval je za pravo cerkve in zvonika v Šmartnu pod Šmarno goro in za nov zvon 150 gld.

— (Interpelacija.) V jutrnjej seji deželnega zbora kranjskega bode g. dr. Vošnjak stavil interpelacijo na vlado, je-li je nij volja, namestu sedanjih 11 šolskih nadzornikov nastaviti samo tri ali štiri za vso Kranjsko. V jednej prihodnjih sej stavila se bode tudi interpelacija zaradi delovanja nemškega „Schulverein-a“.

— (Iz Medvod) se nam piše 5. t. m.: Nijsta še minula dva tedna, kar so Goričane vzprijele gosta, čegar ime sloví po vseh slovenskih pokrajinah in še čez nje. Naš pesniški prvak g. Gregorčič se je v družbi z g. prof. T. Zupanom poklonil knezoškotu g. Pogačarju. S toplimi, iz srca govorjenimi besedami mu je pri obedu napil g. vladika. Solze so polile pesnika, tako ga je ganilo visoko priznanje; vzpel se je k višku in glasila se je iz ust njegovih napitnica, nenavadna: privreli so divni verzi iz dna čuteče duše njegove g. knezoškotu v odzdrav. Tako sta se našla dva blaga sorodna si duhova. Bog daj, da bi se vez, ki ju druží, nikdar ne pretrgala, temveč ožja in ožja prihajala v prid in slavo Slovenstva. Da se to zgodi, temu porok so nam biser-solze pesnikov.

— (Vojaška godba) 26. pešpolka Veliki knez Mihael svira jutri zvečer ob 6. uri pod Tivoli.

— (Petindvajsetletnico) svojega službovanja praznuje danes 15 učiteljev v Šmartnu pri Kranji. Ob 10. uri je bila sv. maša, potem pa skupni obed na Gaštaji. Mnogo učiteljev, tudi ne-žubulantov, šlo je nalašč iz Ljubljane svojim tovarišem čestitat.

— (Slovensko društvo v Mariboru) ima v nedeljo 10. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani g. Wiesthalerjeve gostilne „zur Stadt Wien“ svoj prvi občni zbor z naslednjim programom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Vzprejem novih družtenikov. 3. Politične razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Govori g. Herman. 4. Šolske razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Razlaga g. Božidar Raić. 5. Gospodarske razmere in potrebe štajerskih Slovencev. Razlaga g. dr. Gregorčec. 6. Volitev novega predsednika in odbora. 7. Drža vni poslanec in

podpredsednik baron Goedel poroča o svojem delovanju v državnem zboru. 8. Sklep. — Ker je to društvo za ves spodnji Štajer velevažno in neobhodno potrebno, nadejati se je mnogo udeležencev, katerim je tudi prilika dana zvečer udeležiti se veselice v čitalnici.

— (Od sv. Križa pri Slatini) se nam piše: Gospod Spectabilis, pri sv. Križu na Štajerskem rojen, je v „Slovenskem Narodu“ št. 199 od 31. avgusta t. l. v listku „domači pogovori“ marsikaj zanimivega in resničnega o Križevčanih povedal; vender na koncu pisma mu je spodletelo; zvedel in poročal je nekaj neresničnega. Opravičuje se sicer sam, da ne veruje, česar piše, in če bi resnično bilo, da se v njegovi rojstni fari nemško po leti pridiguje, bi se močno sramoval in o tem molčal, kar mu radi verjamemo. Da bi pa gospoda Spectabilisa, kateremu tukajšne razmere niso prav znane, hudobni jeziki mu pa resnice niso povedati hoteli, sitni dvom preveč ne mučil, naj bo pomirjen in prepričan, da se čez celo leto, po leti in po zimi, če je na Slatini kaj nemških gostov ali ne, če kateri Križevčan kaj nemščine tére ali ne, vernemu slovenskemu ljudstvu v vseh cerkvah križevske fare v slovenščini pridiguje in božji nauki slovensko razlagajo. Križevska duhovščina.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 6. septembra. Deseti mejnarodni žitni somenj otvoril se je danes v navzočnosti zastopnika poljedelskega ministerstva, vojnega ministerstva, mnogobrojnih korporacij jako slovesno. Preteklo noč bilo je 26 k radikalnim delavskim strankam pripadajočih oseb po obsežnem preiskovanju stanovanj dejanjih v zapor. V poročilu o žitnem somnji cení glavni tajnik dunajske žitne in močne borse, da ima Avstro-Ogerska 13—14 milijonov meterskih centov pšenice, 22½ milijona rži, 3—3½ milijonov varilnega ječmena, 2 milijona ječmena za krmo in 2—2½ milijona ovsa za eksport.

Narodno-gospodarske stvari.

Kuruzni škodljivec v okraji litjskem.

Uže lansko leto zapazil je gotovo vsak gospodar litijske okolice, da kuruzna nekako boleha in marsikdo spoznal je tudi pravi vzrok bolezní. Ta vzrok je mrčes katerega kmetje imenujejo črv, ker je nekoliko podoben črvu; prav za prav je pa to le gosjenica malega metulja, z imenom kuruzna ali prosina večča (Mars- oder Hirseziinsler, Pyralis salicisalis).

Kdor si ravno v sedanjem času pregleda kuruzno polje, katerega je mnogo okolo Litije, pričal se bode žali Bog, da je povprečno polovica kuruze uže razjedene od tega mrčesa. Nahajajo se pa tu in tam tudi njive, na katerih se dobi komaj deset koruz od sto, katerih bi se ta škodljivec še ne bil polastil.

Da bomo znali, kako ta mrčes po kuruzi gospodari, bilo bi dobro preje popisati njegovo življenje.

Metulj je majhen in meri z raztegnjenimi perutnicami komaj 31 milimetrov ali 14 črt. Meseca julija izleže 2 do 4 jajčica, katera posadi na kuruzno pa tudi proseno bil. Iz teh jajčic izleze kmalu mala gosjenica, katera se zajé v stržen, se od njega živi ter si koplje skozi kolena navzdol proti korenini svojo pot. V jeseni dospé do korenine, ali pa vsaj do najspodnejšega kolena, kjer ostane čez zimo. Zabuba ali zaprede se pa ta gosjenica še le začetkom meseca junija drugega leta. Od te gosjenice napadena kuruzna postane meseca avgusta najprvo rumenkasta, pozneje rujavo-rudečkasta, ima na več stranéh luknjice, pred katerimi se nahaja več ali manj žaganju podobnih izmečkov. Ako prekoljemo tako kuruzno bñl, najdemo v njej jedno do štiri sivo-rujavkastih gosenic s temno-rujavo glavico in belkastim trebušjem, katere merijo kakih 20 do 30 milimetrov na dolgost. Ker ta gosjenica razjé ves stržen, je očividno, da se kuruzna preje posuši in nedozori. Tudi napade storže ter jim razjé stržen. V drugih deželah pokončala je ta gosjenica uže mnogo kuruznega polja.

Jednako kakor kuruze polasti se tudi prosa in v hotiški okolici blizu Litije pokončala ga je uže mnogo.

Ker je ta gosjenica v letošnjem letu uže dobro polovico kuruze v tem kraji razjedla ter se leto za letom vsaj dvakrat do trikrat pomnoži, bati se je, inda bodo gospodarji litijske okolice v prihodnjem

letu, ako jo ne bodo jeli uničevati, pridelali jako malo kuruze in prosa, kar bi bila velika nesreča za tamošnje gospodarje, ker v litijskem okraji raste mnogo lepe kuruze in sicer na taki zemlji, katera je drugim rastlinam manj ugodna.

Konečno vprašajmo še, kako bi bilo mogoče znebiti se tega škodljivca in odvrniti pretečo nesrečo. Odgovor je kratek: Vse kuruzno in proseno strnišče naj se pridno poruje in sežge; dobro bi bilo, da se tudi prazni sterži, kuruzna stebila in prosena slama uniči. Treba je pa neobhodno, da storé to vsi gospodarji; slavao litijsko županstvo postopati moralo bi v tej zadevi strogo. Upajmo da so gospodarji nesrečo uže spoznali ter bodo mrčes o pravem času uničevali, da se še v druge sosednje kraje ne naseli. Saj vsak pameten človek se preje brani, predno mu voda v grlo teče, ker potem je prepozno. E. Kramar.

Umrli so v Ljubljani:

31. avgusta: Maria Zupančič, gruntarjeva žena, 54 let, Cesta v mestni log št. 15.

1. septembra: Pavla Valenčič, knjigoveza hči, 8 mes., Poljanska cesta št. 40, za osepnicami. — Hedvig Rajeršič, finančnega nadpazitelja hči, 26 let, na Bregu št. 6 za kron. tuberkulozo.

2. septembra: Markus Kos, hlapec, 22 let, v kaznilnici na Gradu št. 12. ulice na grad, za jetiko.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni mesec.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem meseci srednje, in le za 0.38 mm. nižje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 734.92 mm. in je bilo 13krat nad-, in 18krat pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 5.45 mm. nad normalom, je imel 1. avgust, najnižje, za 4.69 mm. pod normalom, 27. avgust; razloček mej maksimumom in minimumom srednjega stanja je tedaj znašal 10.14 mm. Najvišje v vsem meseci sploh za 6.81 mm. nad normalom, je stal barometer 1. avgusta zjutraj; najnižje, za 5.65 mm. pod normalom, 22. avgusta zjutraj; razloček mej maksimumom in minimumom sploh je znašal tedaj 12.46 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 5.55 mm., je imel 22. avgust, najmanjši, za 0.20 mm., 2. avgust.

Termometer: Srednja temperatura pretečenega meseca je znašala + 17.3°C., to je za 1.6°C. podnormalom in je bila samo 4krat nad normalna. Najvišjo srednjo temperaturo, za 4.4°C. nad normalom je imel 14. avgust; najnižjo, za 4.5°C. podnormalom, 27. avgust; razloček mej maksimumom in minimumom srednjega stanja je tedaj znašal 8.9°C. Najvišja v vsem meseci sploh, za 10.9°C. nadnormalom, je bila temperatura 14. avgusta opoldne; najnižja, za 7.9°C. pod normalom, 28. avgusta zjutraj; razloček mej maksimumom in minimumom sploh znaša tedaj 18.8°C. Največji razloček v stanji jednega dne, za 12.7°C., je imel 19. avg., najmanjši, za 1.6°C., 27. avg.

Vetrovi pretečenega meseca so bili večinoma slabotni in tudi ne posebno spremenljivi; največkrat, namreč 41krat, je bilo „brezvetrije“, 21krat „jugozahod“, 13krat „burja“, 11krat „vzhod“, 6krat „gorenjec“, 1krat „jugovzhod“, — nikoli pa „sever“, „zahod“ in „jug“.

Nebo je bilo v pretečenem meseci zelo spremenljivo in sprememba zelo enakomerno razdeljena, tako, da je bilo nebo 31krat „popolnoma jasno“, 31krat „deloma jasno“ in „deloma oblačno“, 31krat slednjé „popolnoma oblačno“.

Mokrina: Pretečeni mesec je imel veliko število 15 deževnih dni z 254.65 mm. mokrine. Največ dežja, za 65.40 mm. je palo 16. avgusta, najmanj, za 0.75 mm. dne 7. avgusta.

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. septembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	8	45
Rež,	5	36
Ječmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	6	19
Proso,	5	36
Koruzna,	6	80
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	—
Maslo, kilogram	—	92
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	80
„povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	78
Jajca, jedno	—	27/3
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	60
Svinjsko	—	60
Koštunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	50
Slama,	1	60
Drva trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka, „	4	—

Dunajska borza

dné 6. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	85	kr.
Srebrna renta	77	30	„
Zlata renta	95	60	„
1860 državno pesojilo	130	50	„
Akcije narodne banke	829	—	„
Kreditne akcije	322	70	„
London	118	75	„
Srebro	—	—	„

Napol.	9	45 1/2
C. kr. cekini.	5	63
Nemške marke	58	—
4% državne srečke iz l. 1854	250	120
Državne srečke iz l. 1864	100	170
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	50

Ogrska zlata renta 6%	118	75
" " " 4%	88	60
" " papirna renta 5%	87	50
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	75

Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	75
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25
Kreditne srečke	100	174
Rudolfove srečke	10	21
Akcije anglo-avstr. banke	120	121
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	229	75

Knjigi
„Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft“
 von Dr. Fr. J. Celestin, str. 388, (537—5)
 nižana je prvotna cena 4 gld. na 2 gld. ter se more naročiti v **Zagrebu** pri **Albrechtu & Fiedleru**. Pri pisatelju pa se dobi po 1 gld. 50 nov.

Išče se
soliden in zvéden krčmar,
 da bi prevzel s prav dobrimi pogoji iznova otvorjeno in upravljeno krčmo pri **Isaku Medakoviću**, trgovcu v **Gospiću**. — Natančneje se izve po prijaznosti pri g. **Vaso Petriću** v **Ljubljani**. (572—1)

Učenec,
 kateri je od poštenih slovenskih starišev in z dobrim vspehom dovršil normalno, sprejme se takoj kot učenec v štacuno mešanega blaga pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe do 20. t. m.
Kasp. Kastelic,
 trgovec v Materiji na Primorskem. (573—1)

Tuji:
 5. septembra.
 Pri **Slonu**: Korec iz Trsta. — Klen z Dunaja. — Weeksler iz Grada. — Weley iz Reke. — Stern z Dunaja. — Tominc iz Pešta. — Pri **Malič**: Müller z Dunaja. — Felde iz Remscheid. — Toner iz Trsta. — Pri **avstrijskem cesarju**: Felbeum z Dunaja. — Tepan iz Maribora. — Pri **bavarskem dvoru**: Jüngling iz Ljubljane. — Heinricher iz Grada.

Razprodaja
 nekdanj Janez Jamškove zaloge
suknenega, platnenega in kramarskega blaga
 pod trančo šte. 2
 traje samo še (555—3)
do 12. dne septembra.

„JANUS“
 vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaji.
 Ustanovljena 1839.
 Stanje konec 1881. leta:
 Zavarovan kapital v 25,151 polica. Izplačanih za l. 1881 gld. 403.943
 gld. 28.000.000 Izplačanih iz za ustanovljenja čez „ 7.000.000
 Rezervni fond 5.188.159 Dobiček za l. 1881 158.190
 Čisti dobiček (100%) razdeli se vsako leto mej članove in za leto 1882. znaša ta 22% letne premije.
 V zadnjih 10 letih povrnilo se je po čez 20% premije.
 Za naročila priporoča se
glavna agentura za Kranjsko
 v **Ljubljani**, Mestni trg 14, II. nadstropje.
B. Zegner. (479—8)

Tuberozno mleko.
 Če se to mleko, sestavljeno iz vegetabilnih in neškodljivih snovi, rabi vsak dan, koža postane mehka, voljna in nežna, hepatični madeži, poletni izpuščaji, vzrastki, nesnage, nenaravna rudečica, vse to izgine; koža se prehitro ne zgubani ter polagoma pridobiva voljnost in zdravo barvo. V steklenicah po 1 gld.
 Naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju kupila. (451—8)

Po dobri ceni
 kupi nekdo Stritarjevega dunajskega „ZVONA“ I. letnik 1870. Kdo? — pove administracija „Slov. Naroda“. (570—1)
Hiša se proda,
 nova, s 4 sobami, z živinskim hlevom in s 470⁰ obseza-jočim vrtom, na opekarske cesti v Trnovskem predmestju št. 7. Na polovico plačila bi se nekoliko časa počakalo.
 (388—20) **Janez Turšič.**
 Cesarja Jožefa **CIRCUS A. SCHMIDT.** Cesarja Jožefa trg.
 Vsak dan ob 1/8. uri zvečer
velika predstava
 z menjajočim programom.
 Ob nedeljah in praznikih
dve predstavi.
 Prva ob 4. uri popoldne, druga ob 1/8. uri zvečer.
 K mnogobrojnemu obisku vabi spoštovanjem
A. SCHMIDT. (561—4)
 Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Tovarna za peči in glinaste zdelke
ANTON-a JELOČNIK-a,
 (prej Fran Legat),
 v Ljubljani, Trnovski pristan št. 4,
 priporoča slavnemu občinstvu svojo
zalogo pečij,
 od najprostejših do najfinejših vrst.
 Dalje
 štedilna ognjišča, ozaljšeke pri stavbah in vrtih,
 cevi za stranišča, ogenj zdržujoče opeke,
 sploh vse v to stroko spadajoče predmete, zagotavlja najnižje cene in solidno postrežbo.
Na zahtevanje pošlje se cenik. (527—5)
 Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.

Hitra in gotova
 pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja
 obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše **domače sredstvo**, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprjeni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni
dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, vpliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetosti, bljescanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prenapolnjenosti želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemeroidih, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črekih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu da zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvr-sinega vpliva je zdaj gotovo in priznано **čudsko domače sredstvo** postal in se splošno razširil.
 Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!
 Čutim se dolžnega, da Vam izrečem najboljšo zahvalo. Za februarja uže boleham na želodčne bolečini, zjedinjeno z neapetitnostjo in brezmiernimi nočmi. Obiskal sem uže mnogo zdravnikov brez uspeha. Le po moči „dr. Rosovega zdravilnega balzama“ sem zopet opomogel, vplival je čudovito. Vsi moji znanci v tem kraju morejo to pričati in se čudijo nad mojim apetitom. Do zdaj sem si naročil tretjo steklenico pri gospodu Neusteinu v Piankengasse. Prosim Vas, da to moje spričalo po resnici objavite. Še jedenkrat presrečno zahvalo.
 Spoštovanjem
Peter Springer,
 vrtar v Gorenjem Sv. Vidu pri Dunaji,
 Auerhofgasse 2.

Svarjenje!
 Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno **dr. Rosov zdravilni balzam** iz lekarn **B. Fragnerja** v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno **dr. Rosovega zdravilnega balzama**.

Pravi
dr. Rosov zdravilni balzam
 dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.
 V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar; **Vilj. Mayr**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoozy**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. V Kameniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Kranju: **K. Šavnik**, lekar.
Vse lekarnе in veče trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Isto tam:
Praško vseobčno domače mazilo,
 gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.
 Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajajo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črni tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izraske, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoč se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrés; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.
 Vsak prisad, otekline, ukošenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.
V škatlicah po 25 in 35 kr. (142—12)
Balzam za uho.
 Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.